

Institutiones Theologicae Ad Usum Seminariorum

Simonnet, Edmond

Venetiis, 1731

Art. 6. Unde habeant opera justorum, ut sint magis meritoria.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-83614](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-83614)

sistit in eo, quod jus acquiratur ad primum à Deo propositum & promissum, quod non fit, nisi liberè præstando obsequium Deo, & liberè propter ipsum bene operando. Unde ubi est æqualis libertas & bonitas formalis, ibi est æquale meritum ex parte operis apud Deum; nec ex parte operis apud Deum crescere potest meritum, nisi crescant libertas & bonitas formalis.

Aliud est apud homines: nam apud illos meritum, sicut & demeritum, majus vel minus judicatur secundum actus externos. Ratio est, quia homines non judicant de actibus internis, sed de externis tantum, vel certe non judicant de actibus internis, nisi per externos, sine quibus ex internis nullam utilitatem, nullum incommodum, nullam voluptatem, nullam molestiam percipere possunt. Unde mirum non est, quod homines meritum vel demeritum maxime attendant secundum actus externos.

Obj. 3. Scriptura pluribus locis promittit mercedem ipsis operibus externis. Ergo tribuit illis rationem meriti. *Resp.* Scripturam mercedem promittere actibus externis, ut conjunctis cum internis, quibus cum constituunt unum moraliter actum, meritum ratione solius interni, sive, quod eodem redit, meritum ratione libertatis & bonitatis formalis, quam habet actus internus, & quæ ab actu externo per extrinsecam denominationem participatur.

ARTICULUS VI.

Unde habeant opera iustorum, ut sint magis meritoria.

Certum est opera iustorum, quæ conditiones omnes ad merendum necessarias habent, eò magis meritoria esse, quod perfectiora sunt vel specificè, vel intensivè, vel extensivè, aut quod plura & plura sunt. Sed queritur utrum sint magis meritoria propter maiorem gratiam sanctificantem, vel propter maiorem durationem, vel propter maiorem operandi difficultatem.

RESPONSIO I.

Meritum crescit ratione majoris gratiæ sanctificantis, in operante præexistens.

Prob. Crescente circumstantia considerabili in opere, crescit operis estimabilitas, ut patet ex terminis. Atqui dignitas personæ operantis est circumstantia considerabilis in opere meritorio, ut etiam per se clarum est. Ergo crescente dignitate personæ operantis, crescit estimabilitas operis meritorii. Atqui dignitas personæ operantis crescit per maiorem gratiam sanctificantem. Ergo per maiorem gratiam sanctificantem crescit estimabilitas operis meritorii, adeoque crescit meritum; cum eò majus sit meritum, quo opus meritorium estimabilius est.

Dixi autem, in operante præexistens, tempore scilicet vel natura: nam gratia subsequens tempore, vel natura opus meritorium, ac proinde data in primum operis meritorii, non potest augere meritum ejus: meritum enim operis est dignitas ejus ad mercedem. At dignitas operis ad mercedem, mercedem præcedit: nam hæc dignitas habet se ad modum causæ moralis, remuneratorem ad mercedem retribuentem moventis ac determinantis. Ergo meritum operis præcedit mercedem, adeoque præcedit gratiam in primum illius datam, à qua proinde independens est. Ergo meritum operis augeri non potest per gratiam, quæ illud tempore vel natura subsequitur, & in ejus primum datur.

Obj. Ut dicitur Matth. cap. 16. Deus reddit unicuique secundum opera ejus. Atqui hoc verum non est, si Deus remuneret opus æquale majori præmio propter maiorem gratiam sanctificantem. Ergo, &c. *R.* Deum redditurum unicuique secundum opera ejus, considerata non solum secundum propriam & intrin-

secam excellentiam; sed etiam secundum omnes alias circumstantias, quæ ad maiorem illorum estimabilitatem conferunt, & quarum una est dignitas personæ operantis, orta ex gratia sanctificante, ut probatum est.

RESPONSIO II.

Meritum crescit ex circumstantia durationis: ita ut opus bonum eò magis meritorium sit, quod diutius continuatur.

Prob. Nam secundum prudens judicium, circumstantia durationis considerabilis est in opere bono in ordine ad primum retribuentum, sicut & in opere malo in ordine ad penam infligendam. Ergo, &c. *Prob. ant.* Nam ver. gr. qui diu perseverat in actuali amore Dei, melius & laudabilius agit, quam qui obiter tantum hunc actum exerceat. Item qui diu perseverat in actuali odio Dei, pejus & vituperabilius agit, quam qui citò hunc actum deponit. Sed qui melius & laudabilius agit, dignus est majori præmio. Item qui pejus & vituperabilius agit, dignus est graviore pena. Ergo, &c.

Obj. Si meritum crescit ex circumstantia durationis, crescit in infinitum. Absurdum conf. Ergo, &c. *R.* neg. seq. maj. Nam quantumcumque continuatur opus meritorium, nunquam durat nisi tempore determinato & finito. Tempus autem finitum non potest dare nisi augmentum finitum. Ergo quantumcumque continuatur opus meritorium, non potest nisi finitè crescere in ratione meriti.

Probabis tamen seq. maj. Tempore finito, quo durat actus meritorius, produci possunt alii actus meritorii plures & plures in infinitum, quibus actus ille æqualebit in ratione meriti. Ergo, &c. *Resp. neg. ant.* Nam tempore finito non possunt produci actus, nisi numero finito. Ratio est, quia omnis actus essentialiter durat parte aliqua temporis determinatæ & aliquota. Partes autem determinatæ & aliquotæ in tempore finito non sunt nisi finito numero.

RESPONSIO III.

Difficultas in operando non augeat per se meritum operis.

Prob. Illud non augeat per se meritum operis, quod non est circumstantia per se considerabilis in opere meritorio, quæ tali. Atqui difficultas in operando, undecumque proveniat, sive ex natura operis, sive ex natura operantis, vel dispositione ejus vitiosa aut non vitiosa, non est circumstantia per se considerabilis in opere meritorio, quæ tali: difficultas enim in operando neque personam operantem, neque ipsum opus in estimatione prudenti per se significat. Ergo, &c.

Dixi autem in Resp. per se: difficultas enim in operando meritum operis augere potest per accidens, quia potest esse occasio, cur actus sit perfectior, voluntate scilicet, vel cum majori apprehensione, vel cum majori intentione sese in actum impendente, aut in eo diutius perseverante. Sicut autem difficultas in operando augere potest meritum operis per modum occasionis, ita & per modum occasionis potest illud minuere, quatenus potest esse occasio, cur actus non sit tam bonus & perfectus moraliter, quam esset; aut non tandiū continuatur, quādiū continuaretur, si non esset in operando difficultas. Porro hoc modo per difficultatem in operando meritum operis minui sæpius contingit, quā augeri: cum è contra per operandi facilitatem regulariter contingat meritum operis potius augeri, quā minui: operandi enim facilitas regulariter facit, ut actus sit intensior, diuturnior & constantior, quā esset cum operandi difficultate.